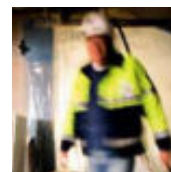

Ny lag kan ge delad arbetsmarknad s5

Många får dela på kostnaden för fukten s6

Krävande att vara arbetsledare s23

byggIndustrin

NYHETER OCH INSIKTER – VARJE VECKA I BYGGVERIGES NYHETSTIDNING!

UTMANAREN

Tuffare takter krävs av konsulterna, menar Ulf Palmblad, vd Grontmij s16

Skanskagymnasiet
Skolan som tryggar nyrekryteringen s26

"Den som arbetar hos oss ska vara en duktig ingenjör. Men det är också viktigt att gilla att göra affärer och att kunna samarbeta.

ULF PALMBLAD, VD GRONTMIJSP • 18

INNEHÅLL VECKA 41

NYHETER

05 Ny lag kan dela bemanningsbranschen

Bemanningsdirektivet hotar att skapa två arbetsmarknader bland bemanningsföretagen i Sverige – en med kollektivavtal och en utan. Det säger Henrik Bäckström, förbundsdirektör i bransch- och arbetsgivarorganisationen Bemanningföretagen.

06 Många får dela på kostnaden för fukten

Det är främst försäkringsbolag och byggföretag som får betala för fuktfasaderna.

08 Byggare i mellanklassen parerar mot fukten

En snabbenkät till bostadsbyggare i storleksklassen snäppet under de börsnoterade storbyggarna ger vid handen att de inte upplevt någon större press, varken från kunder eller försäkringsbolag, efter SP:s fuktlarm beträffande putsade regelväggar.

11 Företagens bimsatsningar förstärkta av krisen

"Uppriktigt sagt har jag inte märkt någon negativ påverkan av finanskrisen när det gäller utvecklingen av bim, snarare tvärtom", säger Märten Lindström som leder det branschgemensamma nätverket OpenBIM.

I FOKUS SPECIAL

20 Grön energiteknik allt effektivare

Utbudet ökar av effektiv miljöteknik. BIN:s teknikreporter Niclas Köhler har sonderat terrängen.

LEDARSKAP

23 Arbetsledare – ett jobb i korseld

Arbetsledar-rollen är i många fall ett otacksamt och underskattat jobb hävdar två studenter i examens-arbetet "En arbetsledares dag".

RESTAURERING

30 Karolinerlogement blir hotell av värdshustyp

I soldatkasernerna på Skeppsholmen i Stockholm övernattade Karl XII:s drabanter. Nu blir byggnaderna fyrstjärnigt hotell.

ALLTID I BYGGINDUSTRIN

04 LEDARE • 12 NYHETER I KORTHET • 14 BÖRSEN
• 33 PLATSANNONSER • 38 KRÖNIKA

FOTO CECILIA LARSSON

18 Grontmij vänder skutan

FOTO NICLAS KÖHLER

26 Skanskas egna gymnasium ska trygga nyrekrytering.

FOTO PETER NERSTRÖM/FASTIGHETSVERKET

30 Soldatkasernerna får fyra stjärnor.

Vår hemsida uppdateras dagligen med det senaste från byggbranschen.

Följ oss på Twitter <http://twitter.com/byggindustrin>

Intresserad av att prenumerera? Besök www.byggindustrin.com

Samhällsbyggnadssektorns
Etiska Regler

www.byggetik.se

GOLVKEDJAN – YRKSMÄN ÖVER HELA LANDET

Grontmij vänder skutan

De tekniska konsulterna i Sverige måste bli tuffare. I dag dominerar bygg-entreprenörerna marknaden totalt. Konsulterna måste bli mycket duktigare för att bli jämbördiga partner med byggarna. Regeringens satsning på infrastruktur kan i det långa loppet vara negativ för byggbranschen, den bidrar till att konservera en bransch som behöver förändring.

TEXT **BJÖRN DICKSON**

FOTO **CECILIA LARSSON**

Grontmij's vd Ulf Palmblad är en avvikande röst och drar sig inte för att säga vad han tycker. En septemberdag då hösten gjorde entré tog han emot Byggindustrin på Grontmij's huvudkontor i Liljeholmen, på randen till Stockholms innerstad.

Här möts tunnelbanelinjer, trafikleder och tvärbanan som nu byggs i en växande båge runt huvudstaden. Kontoret ligger i ett delvis ganska slitet 80-talshus där tidigare WM-data hade sina lokaler.

Parallellt med sitt vd-jobb pluggar Ulf Palmblad för att ta en executive MBA-examen med kurser i London, New York och Paris. Den här dagen är han dessutom dubbelbokad, intervjun pågår samtidigt med ett annat möte i en annan del av huset, som Ulf Palmblad också måste hålla koll på.

Ulf Palmblad framhåller som en av Grontmij's styrkor att medarbetarna är bra på att samarbeta.

– Den som arbetar hos oss ska vara en duktig ingenjör. Men det är också viktigt att gilla att göra affärer och att kunna samarbeta. Därför vet den kund som vänder sig till oss att han eller hon också har valt 800 Grontmijanställda i Sverige och 8 000 i världen.

Det låter som en klyscha. Sådär säger de på alla företag med många olika kontor.

– Men här gör vi det, säger Ulf Palmblad.

Hur ser du på samarbete mellan beställare, byggare och konsulter?

– Det är möjligt att till exempel partnering kan skapa nya möjligheter. Men riktig partnering kräver att vi konsulter breddar oss mycket mer. Det kräver balans mellan kund, konsult och byggare.

– Dagens byggjättar har ofta större kompetens och mer makt än till och med kunderna. Det är vi nästan ensamma om i Sverige. Vi konsulter har mycket kvar att lära innan vi kan delta i partnering på riktigt. Vi är mesiga. Vi måste skärpa oss och bli

mer kompetenta i bygg- och affärsprocessen.

Medarbetare till Ulf Palmblad kallar honom förändrare och säger att han pekar med hela armen, att han är snabbtänkt och att han är rak.

Det är säkert egenskaper som han har haft nytta av då dagens Grontmij i Sverige skapades.

– Vi har levt med en handläggarkultur, vi har fungerat som ett ämbetsverk. Men nu har vi blivit ett mer marknadsinriktat företag.

Det som i dag är Grontmij's svenska verksamhet har sina rötter i konsultverksamheter som tidigare tillhörde Stockholms stad, försvaret och dåvarande Sydskraft, dagens Eon.

– Det var en organisation där över 90 procent hade varit offentligtanställda. Många hade svårt att acceptera att vi skulle vara ett vinstdrivande företag, säger Ulf Palmblad.

Det är bara tre år sedan holländska Grontmij tog över det som då hette Carl Bro.

– Efter ett år sa jag till de anställda att de måste välja om de ville arbeta hos en privat konsult eller på en myndighet. I det senare fallet passade de inte hos oss.

Av de närmare 800 personer som i dag arbetar på Grontmij är mindre än 40 procent kvar sedan tiden innan Grontmij tog över som ägare. ▶

GRONTMIJS RESULTATUTVECKLING

Grontmij skriver i sin årsredovisning att resultatförbättringen till stor del beror på en fortsatt stark marknad och därmed högre produktivitet och bättre priser.

Resultatet för första halvåret 2009 var 46,9 miljoner kronor, vilket är en ökning med över 20 procent jämfört med motsvarande period 2008. Även omsättningen ökade något, till 453,7 miljoner kronor jämfört med 439,7 miljoner kronor 2008. Tillväxten, som är organisk, förklaras främst av produktivetsförbättringar genom ökad omsättning per konsult. Detta speglas även i att debiteringsgraden steg till 72,9 procent (70,4), samtidigt som genomsnittligt timarvode ökade till 783 kronor (751).

ÖKAD OMSÄTTNING MEN INTE SÅ MÅNGA FLER ANSTÄLLDA

	2004	2005	2006	2007	2008
Nettoomsättning, miljoner kronor	484	808	828	830	823
Resultat efter finansnetto, miljoner kronor	19,4	49,7	58,2	68,0	73,0
Rörelsemarginal, procent	4,0	6,2	7,0	8,2	8,9
Balansomslutning, miljoner kronor	194,3	294,1	328,6	395,4	380,8
Soliditet, procent	35	40	44	48	54
Medeltal anställda	537	794	799	756	778

KÄLLA: GRONTMIJS ÅRSREDOVISNING

KORT OM ULF PALMBLAD

Ulf Palmblad är vd för Grontmijs svenska verksamhet sedan den 1 november 2004. Han är civilekonom från Lund och har tidigare haft ledande befattningar inom Skanskakoncernen och Siemens.

Ulf Palmblad bor i Stockholmsförorten Bromma med fru och två barn. Familjen tar stor plats i hans liv.

– Och så älskar jag god mat och dryck och för att kunna njuta av det måste jag träna mycket.

Ulf Palmblad kommer från Åhus i Skåne där familjens fritidshus ligger.

KORT OM GRONTMIJ

Grontmij AB och Grontmij International AB är helägda dotterbolag till Grontmij Sverige AB, som sedan augusti 2006 är en del av nederländska Grontmij NV. Den 2 april 2007 bytte de svenska bolagen därför namn från Carl Bro till Grontmij.

Inkråmet i dessa bolag hade rötter i Stockholm Konsult, försvaret och det tidigare Sydkraft.

Grontmij Sverige arbetar på tre huvudmarknader: energi, samhällsbyggnad och husbyggnad.

Ungefär hälften av Grontmijs svenska verksamhet finns inom husbyggnad. En fjärdedel inom anläggning och en fjärdedel inom energi. Grontmijkoncernen har omkring 8 000 medarbetare på 140 kontor världen över. I Sverige har Grontmij 800 konsulter fördelade på ett tjugofemtal orter.

Vid skrivbordet. Ulf Palmblad och Torsten Paulson som är arkitekt och arbetar med Citybanans station vid Odenplan i Stockholm.

– Det var många som inte gillade det vi gjorde. Men man måste vara tydlig.

På fyra år har Grontmij i Sverige ändrat sin kultur och sitt tänkande radikalt.

– Förutom att vi till stora delar hade en kultur som påminde om ett gammalt ämbetsverk hade vi en teknikkultur. Det gällde att vrida om mot en kundinriktad kultur. Kunden ska uppskatta det vi gör därför att vi är duktiga på att driva en affär baserad på teknik. Men kulturen ska inte vara en teknikkultur.

Ulf Palmblad anser att Grontmij till stora delar skiljer sig från sina kolleger i Sverige.

– Många av våra kolleger försöker vara affärsmässiga samtidigt som de egentligen vill bedriva forskning och fungera som miljösamveten. Man kan inte vara allt för alla.

Men ni måste ha ett miljötänkande, massor av det ni gör har ju med miljön att göra?

– Ja, just därför ska vi inte behöva snacka särskilt om miljöaspekter. Det är alltid en självklarhet, likaväl som att min bil har växellåda. Vi kan inte säga att i det här projektet tänker vi på miljön men inte i det här. Vi är starka inom energi och energifrågan är en miljöfråga. Dessutom stödjer vi

forskningen, även det är självklart.

Ulf Palmblad tycker att hela den svenska byggsektorn är mycket traditionell och i behov av förnyelse.

– Vår bransch bygger fortfarande mögelhus. Hur är det möjligt att man inte har fått ordning på det 2009? Jag hoppas på mer enhetliga regler kring byggnormer i Europa. Det skulle ge ökad konkurrens.

Många konsultföretag gläds över regeringens stora satsningar på infrastruktur. Tack vare dem kan byggsektorn övervintra i lågkonjunkturen.

– Jag tycker att satsningen på infrastruktur är dålig för byggbranschen. Den är konstgjord andning för en bransch som behöver omstruktureras. Det här är samhällsekonomiskt fel. Jag ser hellre tuff konkurrens än att man slänger pengar efter folk.

Med den allt friare konkurrensen och den allt öppnare marknaden kommer fler utländska aktörer in på den svenska byggmarknaden. I dag kommer konkurrensen från andra EU-länder, i morgon kanske från helt andra delar av världen.

– Varje år utbildas i Peking lika många civilingenjörer som vi har i Sverige totalt. De kinesiska ingenjörerna är minst lika duktiga som de svenska. Vi måste välja nischer. I Holland är man bäst i världen på att

"Jag tycker att satsningen på infrastruktur är dålig för byggbranschen. Den är konstgjord andning för en bransch som behöver omstruktureras. Det här är samhällsekonomiskt fel."

ULF PALMBLAD

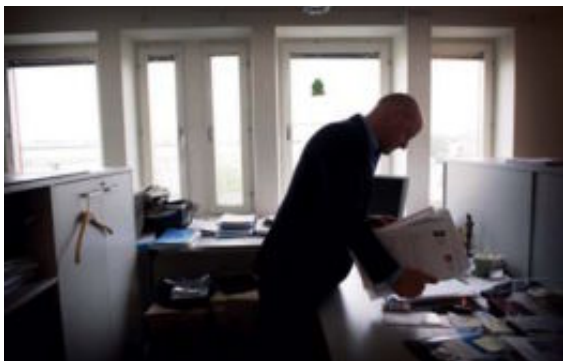
återvinna land från havet. I Österrike finns unik kompetens inom tunneldrift. Svenska ingenjörer är precis lika bra som några andra. Men vi måste specialisera oss, vi kanske kan bli bättre än andra på att hålla samman projekt. Nu ökar konkurrensen och i framtiden kan vi inte hoppas på protektionism.

Hela den svenska konsultbranschen står inför ett generationsskifte när 40-talisterna går i pension.

– För oss blir det en stor utmaning men det öppnar också nya möjligheter i vårt arbete med att skapa en kultur som är ännu mer inriktad på kunden och affärerna. Vi har lyckats göra oss mycket mer kända på högskolorna och har hört att studenterna tycker att vi är ett företag med själ. Då känner vi att vi är på god väg. Det här är avgörande för att vi ska lyckas attrahera de bästa medarbetarna. Vi måste lägga ännu mer krut på att knyta de tekniska toppkrafterna till oss.

Här i Sverige har vi länge talat om OPS, offentlig privat samverkan. Men hittills har det inte hänt så värst mycket. Hur resonerar du kring detta?

– När vårt statsfinansiella läge var prekärt, på 90-talet, anförde förespråkarna OPS som en finansieringsform. Samma aktörer förespråkar nu OPS

därför att det ska ge bättre produktivitet. Men det är inte givet att det ger effektivare byggande och då blir följden bara att byggbolaget gör en räntevinst. Om OPS ger mer byggande för pengarna är det bra, annars inte. Vad vi behöver är effektivare offentlig upphandling.

Vad skulle du önska från politiskt håll i dag?

– Tydliga regler för byggandet och att de stora statliga verken, som ofta är våra beställare, blir riktigt duktiga. Jag har lite inblick i Banverket och det verkar som om Banverket utvecklas i rätt riktning.

Vinsten per anställd har vuxit ordentligt sedan 2005, en trend som har förstärkts sedan dagens Grontmij i Sverige såg dagens ljus för tre år sedan. Under 2008 var vinsten per anställd 94 000 kronor. Under den pågående lågkonjunkturen har debiteringen per anställd ökat.

– Det är bra men det beror delvis på att vi var dåliga innan, säger Ulf Palmblad.

Siktet är fortsatt inställt på tillväxt men med bibehållen lönsamhet. Enligt Ulf Palmblad kan Grontmij

växa både organiskt och genom förvärv. I maj 2008 köpte Grontmij elteknikkonsulten Teldako med 25 anställda.

– Vi vill expandera inom energi där vi är på väg att bli ett kompetenscenter för Grontmij i hela världen. Men något företagsköp inom den sektorn, eller någon annan, är inte nära förestående, säger Ulf Palmblad.

I Stockholmsregionen är Grontmij en av de tyngsta konsulterna inom infrastruktur.

– Vi vill växa med den kompetensen söderut i landet.

Grontmij har redan kontor spridda över hela Sverige. Men att konkurrera med små lokala konsulter är inget mål.

– En del av våra stora kolleger konkurrerar med Kalles Konsultfirma på hörnet i Sundsvall, för 650 kronor i timmen. Det är inte där vi ska hitta vår lönsamhet, vi har större kompetens än så och kan därför ta mer betalt. Det förekommer att enmanskonsulter anlitas till stora projekt. Jag förstår inte hur man kan ta sådana risker, tänk om enmanskonsulten får en tegelsten i huvudet! ●

GRONTMIJS LEDNINGSGRUPP

- Ulf Palmblad** – vd
- Katarina Svärthult** – organisationsutveckling
- Greger Arnesson** – affärsutveckling, infrastruktur och energi
- Per-Anders Tauson** – divisionschef energi & elkraft
- Leif Bertilsson** – divisionschef samhällsbyggnad
- Johan Axelsson** – divisionschef projektledning
- Lars Pauli** – divisionschef Syd
- Niklas Sörensen** – divisionschef Väst- & Mellan-sverige
- Patrik Guné** – divisionschef Nord
- Carl-Erik Andersson** – verksamhetsutveckling
- Torbjörn Stegerud** – finanschef

NAMNET GRONTMIJ

Grontmij är en sammanskrivning av de holländska orden för markförbättring och återvinningsföretag, grundverbetering och ontgijningmaatschappij.

NÅGRA VIKTIGA PROJEKT

I Sverige genomför Grontmij varje år runt 6 000 uppdrag åt över 1 000 kunder inom en mängd olika branscher.

CITYBANAN

Grontmij har deltagit som teknisk konsult i projekterings- och planeringsdelen av Citybanan sedan 2004.

HAMMARBY SJÖSTAD

Grontmij har arbetat med utformning av delar av den nya stadsdelens offentliga och privata rum.

NYA ÖRESUNDSVERKET

Grontmij har arbetat med att ta fram en ny effektiv gaskombianläggning vid Öresundsverket.

UPPRUSTNING AV FARSTABANAN

Grontmij fick uppdraget att arbeta med projektledning samt underhållsprocesser för brokonstruktioner vid upprustningen av tunnelbanans Farstagren i Stockholm.

NORRA LÄNKEN

Grontmij har tillsammans med Sweco fått i uppdrag av Vägverket att projektera två sträckor i Norra Länken i Stockholm.

BRANDSKYDD I TJERNOBYL

Grontmij fick 2006 uppdraget att konstruera brandskyddet vid den havererade reaktorn i Tjernoby.

Stålbyggnad
med kvalitet och
säkerhet

Inspiration

Teknik

Välkommen till **STÅLBYGGNADSDAGEN 2009**

Programmet inleds med att Sten Nordin och Lars-Erik Salminen redogör för Stockholms och Solnas planer för framtida byggande.

22 – 23 oktober i Stockholm
Mer information på www.sbi.se

Anmäl dig nu!

www.sbi.se
08-661 02 80

SBI Stålbyggnadsinstitutet
The Swedish Institute of Steel Construction